

**Informacja o wykonaniu budżetów jednostek
samorządu terytorialnego województwa śląskiego
za 2021 rok**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	str. 3
1. Dochody	str. 4
2. Wydatki	str. 7
3. Wynik operacyjny budżetu	str. 9
4. Wynik budżetu, przychody i rozchody	str. 9
5. Zobowiązania	str. 11
6. Środki pochodzące ze źródeł zagranicznych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego	str. 13

ZAŁĄCZNIKI

- 1 Wykonanie dochodów jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 1a Wykonanie dochodów bieżących i majątkowych jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 1b Dochody ze sprzedaży majątku jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w latach 2020-2021
- 2 Wykonanie wydatków jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 3 Nadwyżka i deficyt operacyjny jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 4 Skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych ulg i zwolnień przez jednostki samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 5 Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 6 Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w IV kwartale 2021 roku
- 7 Dochody na realizację zadań z udziałem środków zagranicznych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 8 Wydatki na realizację zadań z udziałem środków zagranicznych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku
- 9 Wynik finansowy oraz wykonanie przychodów i rozchodów jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w IV kwartale 2021 roku

WSTĘP

Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach przedstawia „Informację o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego za 2021 rok”.

Opracowanie powstało na podstawie sprawozdawczości przedłożonej do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przez jednostki samorządu terytorialnego województwa śląskiego za lata 2020 - 2021. Analizie poddano planowane i wykonane dochody i wydatki budżetowe a także przychody, rozchody, zobowiązania, wynik finansowy, nadwyżkę i deficyt operacyjny oraz dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego przeznaczone na realizację zadań współfinansowanych ze środków zagranicznych.

Wzorem lat ubiegłych, analiza obejmuje część opisową zawierającą podstawowe informacje dotyczące działalności finansowej jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w 2021 roku oraz część tabelaryczną zawierającą szczegółowe, rozszerzone dane dotyczące poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

Opracowanie zostało przygotowane przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.

1.DOCHODY

Realizacja dochodów ogółem j.s.t. województwa śląskiego w 2021 roku wyniosła 36 453 828 tys. zł, co stanowiło 101,6 % planu po zmianach wynoszącego 35 893 128 tys. zł.

W porównaniu z rokiem poprzednim dochody ogółem j.s.t. województwa śląskiego wzrosły o 8,9% (o 2 972 861 tys. zł). Wzrost dochodów ogółem w porównaniu do dochodów ogółem 2020 roku odnotowano we wszystkich typach j.s.t. województwa śląskiego. Wzrost ten kształtował się następująco: województwo samorządowe 117,8%, gminy 10,1%, miasta na prawach powiatu 7,9% i powiaty 3,4%.

Tabela nr 1. Realizacja i struktura dochodów ogółem w j.s.t. województwa śląskiego (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	Wykonanie 2020	Plan 2021	Wykonanie 2021	Dynamika 2020=100	Wykonanie planu 2021 (%)	Struktura dochodów wykonanych w 2021 roku (%)
Województwo samorządowe	1 860 304	1 924 514	2 192 085	117,8	113,9	6,0
Powiaty	2 359 749	2 411 660	2 438 895	103,4	101,1	6,7
Miasta na prawach powiatu	18 003 499	19 225 262	19 429 335	107,9	101,1	53,3
Gminy	11 257 415	12 331 691	12 393 513	110,1	100,5	34,0
Ogółem	33 480 967	35 893 128	36 453 828	108,9	101,6	100,0

Wykonanie dochodów bieżących w 2021 roku w j.s.t. województwa śląskiego wyniosło 33 089 678 tys. zł (102,8% planu). Najwyższe wykonanie planu dochodów bieżących odnotowano w województwie samorządowym (119,1% planu) a najniższe w miastach na prawach powiatu i gminach (101,9% planu).

Dochody majątkowe w 2021 roku zostały zrealizowane w wysokości 3 364 150 tys. zł, co stanowiło 90,8% planu. Najwyższe wykonanie planu dochodów majątkowych wystąpiło w miastach na prawach powiatu (92,0 %) a najniższe w powiatach (87,3%).

Tabela nr 2. Realizacja dochodów ogółem (w podziale na dochody bieżące i majątkowe) w j.s.t. województwa śląskiego w 2021 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dochody ogółem		Dochody bieżące		Dochody majątkowe		Wykonanie planu dochodów bieżących (%)	Wykonanie planu dochodów majątkowych (%)
	Plan 2021	Wykonanie 2021	Plan 2021	Wykonanie 2021	Plan 2021	Wykonanie 2021		
Województwo samorządowe	1 924 514	2 192 085	1 572 369	1 872 704	352 145	319 381	119,1	90,7
Powiaty	2 411 660	2 438 895	2 189 232	2 244 803	222 428	194 093	102,5	87,3
Miasta na prawach powiatu	19 225 262	19 429 335	17 520 638	17 860 292	1 704 624	1 569 043	101,9	92,0
Gminy	12 331 691	12 393 513	10 907 649	11 111 879	1 424 042	1 281 634	101,9	90,0
Ogółem	35 893 128	36 453 828	32 189 889	33 089 678	3 703 240	3 364 150	102,8	90,8

W dochodach majątkowych istotną pozycję stanowią dochody ze sprzedaży majątku, pozostają one bowiem wciąż jeszcze jedną ze zmiennych określających dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań j.s.t. Wśród wszystkich typów jednostek, w 2021 roku najwyższe dochody ze sprzedaży majątku odnotowały miasta na prawach powiatu (wykonanie wyniosło 590 247 tys. zł tj. 114,7% planu) a najniższe wykonanie planu dochodów ze sprzedaży majątku wystąpiło w powiatach (6 747 tys. zł tj. 93,8% planu). W 2021 roku we wszystkich typach j.s.t. nastąpił znaczący wzrost dochodów ze sprzedaży majątku w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy wzrost odnotowano w miastach na prawach powiatu o 90,1% a najmniejszy w województwie samorządowym o 9,9%.

Tabela nr 3. Realizacja dochodów ze sprzedaży majątku w j.s.t. województwa śląskiego w latach 2020-2021 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dochody ze sprzedaży majątku				
	Wykonanie 2020	Plan 2021	Wykonanie 2021	Wykonanie planu 2021 (%)	Dynamika 2020=100
Województwo samorządowe	2 522	1 630	2 771	170,0	109,9
Powiaty	5 511	7 192	6 747	93,8	122,4
Miasta na prawach powiatu	310 537	514 743	590 247	114,7	190,1
Gminy	141 689	166 812	185 527	111,2	130,9
Ogółem	460 259	690 377	785 293	113,7	170,6

Dochody j.s.t. to przede wszystkim dochody własne (w 2021 roku stanowiły 49,7% dochodów j.s.t. województwa śląskiego), ponadto dotacje (28,7%) i subwencje (21,6%).

W 2021 roku dochody własne zostały zrealizowane w wysokości 18 122 124 tys. zł (106,4 % planu). W porównaniu do roku 2020 dochody te wzrosły o 5,1% (o 873 294 tys. zł). Subwencja ogólna (łącznie ze środkami rezerwy subwencji ogólnej) wyniosła 7 871 878 tys. zł i w porównaniu do 2020 roku wzrosła o 20,7% (o 1 350 993 tys. zł). Dotacje celowe (łącznie dotacje z budżetu państwa i pozostałe dotacje w tym dotacje 500+) zostały wykonane w kwocie 10 459 826 tys. zł (94,9% planu). W porównaniu do 2020 roku nastąpił wzrost ich wysokości wynoszący 7,7%.

Tabela nr 4. Dochody ogółem według głównych źródeł ich pozyskiwania według typów j.s.t. w 2021 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie 2020	Plan 2021	Wykonanie 2021	Dynamika 2020=100	Wykonanie planu 2021 (%)	Struktura dochodów wykonanych 2021 (%)
Dochody ogółem w tym:	33 480 967	35 893 128	36 453 828	108,9	101,6	100,0
Dochody własne	17 248 830	17 037 692	18 122 124	105,1	106,4	49,7
Województwo samorządowe	1 067 242	1 091 125	1 408 957	132,0	129,1	X
Powiaty	1 081 408	892 436	963 266	89,1	107,9	X
Miasta na prawach powiatu	9 613 875	9 720 639	10 192 109	106,0	104,9	X
Gminy	5 486 304	5 333 492	5 557 793	101,3	104,2	X
Subwencja ogólna	6 520 885	7 830 258	7 871 878	120,7	100,5	21,6
Województwo samorządowe	164 146	175 139	175 139	106,7	100,0	X
Powiaty	772 712	885 478	896 551	116,0	101,3	X
Miasta na prawach powiatu	3 496 900	4 223 521	4 238 157	121,2	100,3	X
Gminy	2 087 127	2 546 121	2 562 032	122,8	100,6	X
Dotacje celowe	9 711 253	11 025 178	10 459 826	107,7	94,9	28,7

Województwo samorządowe	628 916	658 251	607 990	96,7	92,4	X
Powiaty	505 630	633 746	579 078	114,5	91,4	X
Miasta na prawach powiatu	4 892 724	5 281 103	4 999 070	102,2	94,7	X
Gminy	3 683 983	4 452 079	4 273 689	116,0	96,0	X
W tym:						
Dotacje 500+	4 518 819	4 519 716	4 507 136	99,7	99,7	X
Województwo samorządowe	X	X	X	X	X	X
Powiaty	18 169	18 215	17 961	98,9	98,6	X
Miasta na prawach powiatu	2 384 572	2 372 068	2 368 283	99,3	99,8	X
Gminy	2 116 079	2 129 433	2 120 892	100,2	99,6	X

Dochody ogółem wszystkich j.s.t. województwa śląskiego w 2021 roku zostały wykonane w wysokości 36 453 828 zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 8 150 zł. Najwyższe wykonanie dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wystąpiło w miastach na prawach powiatu i wyniosło 7 823 zł. W gminach dochody na 1 mieszkańca wyniosły 6 231 zł, w powiatach 1 226 zł a w województwie samorządowym 490 zł. W porównaniu do 2020 roku nastąpił ogólny wzrost wysokości dochodów na 1 mieszkańca o 9,7%, przy czym zmiana wysokości tych dochodów była zróżnicowana w zależności od typu j.s.t. W województwie samorządowym dochody na 1 mieszkańca wzrosły o 18,6%, w gminach o 10,6%, w miastach na prawach powiatu o 9,1% a w powiatach o 3,8%.

2. WYDATKI

W 2021 roku wydatki ogółem wszystkich j.s.t. województwa śląskiego zostały zrealizowane w kwocie 34 794 138 tys. zł, co stanowiło 92,2% planu po zmianach. W porównaniu z rokiem 2020 wydatki wykonane wzrosły o 5,7% (o 1 882 963 tys. zł), przy czym największy wzrost wystąpił w gminach i powiatach (o 6,4%) a najmniejszy w województwie samorządowym (o 4,7%).

Tabela nr 5. Realizacja wydatków ogółem j.s.t. województwa śląskiego w 2021 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie 2020	Plan 2021	Wykonanie 2021	Dynamika 2020=100	Wykonanie planu 2021 (%)	Struktura wydatków wykonanych 2021 (%)
Województwo samorządowe	1 933 102	2 210 798	2 023 185	104,7	91,5	5,8
Powiaty	2 167 396	2 535 977	2 306 788	106,4	91,0	6,6
Miasta na prawach powiatu	17 978 108	20 279 348	18 943 832	105,4	93,4	54,5
Gminy	10 832 570	12 704 155	11 520 331	106,4	90,7	33,1
Ogółem	32 911 175	37 730 278	34 794 138	105,7	92,2	100,0

W 2021 roku w j.s.t. województwa śląskiego wydatki bieżące zostały zrealizowane w kwocie 29 198 563 tys. zł, tj. w 95,5% planu. Wykonanie wydatków bieżących w porównaniu z 2020 rokiem wzrosło o 6,5%, tj. o 1 791 997 tys. zł. Wzrost wydatków bieżących w 2021 roku w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił w powiatach o 7,9%, w gminach o 6,8%, w miastach na prawach powiatu o 6,3% oraz w województwie samorządowym - o 5,3%. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 5 595 575 tys. zł, tj. 78,1% planu po zmianach. W porównaniu z 2020 rokiem wystąpił niewielki wzrost kwoty zrealizowanych wydatków majątkowych wynoszący 1,7% (o 90 966 tys. zł). Wzrost wydatków majątkowych w 2021 roku w porównaniu z rokiem 2020 wystąpił w województwie samorządowym o 3,8%, w gminach o 3,5% i miastach na prawach powiatu o 0,4% natomiast spadek wydatków majątkowych odnotowano w powiatach o 1,2%.

Tabela nr 6. Wydatki ogółem w podziale na wydatki bieżące i majątkowe w poszczególnych typach j.s.t. w 2021 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie 2020	Plan 2021	Wykonanie 2021	Dynamika 2020=100	Wykonanie planu 2021 (%)	Struktura wydatków wykonanych 2021 (%)
Wydatki ogółem w tym:	32 911 175	37 730 278	34 794 138	105,7	92,2	100
Wydatki bieżące ogółem:	27 406 566	30 568 480	29 198 563	106,5	95,5	83,9
Województwo samorządowe	1 141 931	1 298 112	1 202 260	105,3	92,6	X
Powiaty	1 825 463	2 091 699	1 968 916	107,9	94,1	X

Miasta na prawach powiatu	15 147 754	16 708 151	16 101 441	106,3	96,4	X
Gminy	9 291 419	10 470 517	9 925 945	106,8	94,8	X
Wydatki majątkowe ogółem:	5 504 609	7 161 799	5 595 575	101,7	78,1	16,1
Województwo samorządowe	791 171	912 686	820 926	103,8	89,9	X
Powiaty	341 933	444 278	337 872	98,8	76,0	X
Miasta na prawach powiatu	2 830 354	3 571 197	2 842 391	100,4	79,6	X
Gminy	1 541 151	2 233 638	1 594 386	103,5	71,4	X

Wydatki ogółem j.s.t. województwa śląskiego w 2021 roku zostały wykonane w wysokości 34 794 137 591 zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 7 779 zł. Najwyższe wykonanie wydatków ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wystąpiło w miastach na prawach powiatu i wyniosło 7 628 zł. W gminach wydatki na 1 mieszkańca wyniosły 5 792 zł, w powiatach 1 160 zł a w województwie samorządowym 452 zł. W porównaniu z 2020 rokiem nastąpił ogólny wzrost wydatków na 1 mieszkańca o 6,6%, przy czym najwyższy wzrost wystąpił w powiatach i wynosił 6,9% a najniższy w województwie samorządowym 5,4%.

3. WYNIK OPERACYJNY BUDŻETU

Różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi budżetów j.s.t. może być dodatnia lub ujemna. Dodatnia stanowi nadwyżkę operacyjną, ujemna jest deficytem operacyjnym. Wynik operacyjny budżetu jest bardzo istotny między innymi dlatego, że wpływa na relację określoną w art. 242 ustawy o finansach publicznych.

W 2021 roku wszystkie j.s.t. wykazały nadwyżkę operacyjną. W 2020 roku deficyt operacyjny wystąpił w 1 mieście na prawach powiatu.

4. WYNIK BUDŻETU, PRZYCHODY ROZCHODY

W 2021 roku j.s.t. województwa śląskiego zamknęły swoje budżety łączną nadwyżką w wysokości 1 659 690 tys. zł (podobnie jak w roku 2020 jednostki zamknęły swoje budżety nadwyżką w wysokości 569 937 tys. zł).

Tabela nr 7. Liczba j.s.t., które w latach 2020-2021 osiągnęły nadwyżkę i deficyt budżetu

Wyszczególnienie	Wynik finansowy			
	Nadwyżka		Deficyt	
	2020	2021	2020	2021
Województwo samorządowe	X	1	1	X
Powiaty	16	15	1	2
Miasta na prawach powiatu	12	15	7	4
Gminy	120	135	28	13
Ogółem	148	166	37	19

W 2021 roku spośród 185 j.s.t. województwa śląskiego, 19 jednostek (10,3% ogółu) wykazało deficyt budżetowy a 166 zamknęło swoje budżety nadwyżką budżetową (89,7% ogółu). Dla porównania, w roku 2020 deficyt wykazało 37 jednostek (20,0% ogółu) a nadwyżkę 148 jednostek (80,0% ogółu).

W 2021 roku j.s.t. województwa śląskiego uzyskały przychody na łączną kwotę 4 654 471 tys. zł, w tym:

- z tytułu wolnych środków w 2 016 745 tys. zł (43,3% przychodów), przychody z tego tytułu wykazało 175 j.s.t.,
- z kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji w kwocie 885 768 tys. zł (19,0% przychodów), przychody z tego tytułu wykazało 117 j.s.t.;
- z nadwyżki z lat ubiegłych w wysokości 465 436 tys. zł (10,0% przychodów ogółem), przychody z tego tytułu wykazało 49 j.s.t.;

Oprócz wyżej wymienionych źródeł przychodów j.s.t. wykazywały również przychody z tytułu spłaty pożyczek udzielonych.

Wykonanie rozchodów j.s.t. wyniosło 1 148 666 tys. zł, z czego najważniejszą pozycję stanowiła spłata kredytów i pożyczek w wysokości 872 649 tys. zł (76,0% ogółu rozchodów), przelewy na rachunki lokat w wysokości 222 980 tys. zł (19,4% ogółu rozchodów) oraz udzielone pożyczki (4,6% ogółu rozchodów).

5. ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania wliczane do państwowego długu publicznego to kredyty i pożyczki, papiery wartościowe wyemitowane przez j.s.t. i przyjęte depozyty oraz zobowiązania wymagalne, rozumiane jako bezsporne zobowiązania, których termin płatności minął, a które nie zostały ani przedawnione ani umorzone. Do kategorii kredytów i pożyczek zalicza się także umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, które mają wpływ na poziom długu publicznego, papiery wartościowe, których zbywalność jest ograniczona, umowy sprzedaży, których cena jest płatna w ratach, umowy leasingu zawarte z producentem lub finansującym, w których ryzyko i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy, a także umowy nienazwane o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związane z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu.¹

Tabela nr 8. Zobowiązania j.s.t. województwa śląskiego w latach 2020-2021

Wyszczególnienie	Zobowiązania (w tys. zł)		Dynamika (rok poprzedni = 100)		Struktura (w %)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Zobowiązania ogółem, w tym:	8 407 670	8 263 651	110,8	98,3	100,0	100,0
Kredyty, pożyczki, obligacje	8 397 498	8 254 517	110,8	98,3	99,9	99,9
Zobowiązania wymagalne	10 172	9 134	72,7	89,8	0,1	0,1
Relacja zobowiązań do dochodów wykonanych (%)	25,1	22,7	x	x	x	x
Wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	731 144	639 833	99,3	87,5	x	x
Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym	99 314	3 152	148,0	3,2	x	x

W 2021 roku kwota długu j.s.t. województwa śląskiego zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,7%. Zmniejszyły się zarówno zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji - o 1,7%, jak również zobowiązania wymagalne

¹Rozporządzenie Ministra Finansów z 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz.U. z 2014 poz. 1053 z późn. zm).

o 10,2%. W 2021 roku relacja zobowiązań ogółem do dochodów wykonanych wyniosła 22,7% co oznacza jej obniżenie o 2,4 punktu procentowego stosunku do 2020 roku.

Tabela nr 9. Zobowiązania j.s.t. województwa śląskiego według typów jednostek w latach 2020-2021 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Województwo samorządowe		Powiaty		Miasta na prawach powiatu		Gminy	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Zadłużenie ogółem, w tym:	458 601	389 331	266 751	238 754	5 644 102	5 609 210	2 038 216	2 026 356
Kredyty, pożyczki, obligacje	458 578	388 853	265 479	238 717	5 636 475	5 602 877	2 036 966	2 024 070
Zobowiązania wymagalne	23	479	1 272 ²	37	7 627	6 333	1 250	2 286
Relacja zobowiązań do dochodów wykonanych (%)	24,7	17,8	11,3	9,8	31,4	28,9	18,1	16,4
Wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0	0	6 084	9 733	557 291	477 706	167 768	152 394
Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym	0	0	0	0	53 925	250	45 389	2 902

W 2021 roku, podobnie jak w latach poprzednich, zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji stanowiły dominującą (99,9%) grupę zobowiązań w każdym z typów j.s.t. W 2021 roku w porównaniu z rokiem poprzednim kwota zobowiązań z tych tytułów znacznie zmniejszyła się w województwie samorządowym (o 15,2%), w powiatach (o 10,1%), nieznacznie natomiast w miastach na prawach powiatu (o 0,6%) oraz w gminach (o 0,6%). Zobowiązania wymagalne zmniejszyły się w miastach na prawach powiatu o kwotę 1 294 tys. zł, tj. o 17,0%, natomiast znacząco zwiększyły się w gminach – o 1 036 tys. zł, tj. o 82,9%.

Niewymagalne zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2021 roku wykazało 50 j.s.t. (w 2020 r. – 48 j.s.t.) na łączną kwotę 639 833 tys. zł, tj. mniej niż w 2020 roku o 12,5%. Podobnie jak w latach poprzednich, największa część tej kwoty (477 706 tys. zł, tj. 74,5%) dotyczyła poręczeń udzielonych przez miasta na prawach powiatu. W 2021 roku j.s.t. udzieliły też nowych poręczeń i gwarancji w wysokości 3 152 tys. zł, przy czym w 92,0% były one udzielane przez gminy.

²J.w.

6. ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH W BUDŻETACH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Jednostki samorządu terytorialnego korzystają z dodatkowego źródła finansowania, jakim są środki zagraniczne, to jest między innymi środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z innych źródeł zagranicznych.

W 2021 roku wykonanie dochodów przez j.s.t. województwa śląskiego ze środków (zarówno krajowych jak i zagranicznych) przeznaczonych na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych³ wyniosło 1 772 776 tys. zł, co stanowiło 4,9% dochodów budżetowych ogółem i było niższe o 397 621 tys. zł (tj. o 18,3%) niż w roku 2020.

W 2021 roku najwyższe dochody na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych podobnie jak w latach poprzednich, wykonały, miasta na prawach powiatu. Zrealizowane przez nie dochody wyniosły 761 656 tys. zł, co stanowiło 43,0% ogółu tych dochodów uzyskanych przez wszystkie j.s.t. województwa śląskiego. W miastach na prawach powiatu udział dochodów na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych wyniósł średnio 3,9%, jednak charakteryzował się dużym zróżnicowaniem i w poszczególnych miastach stanowił od 1,4% do 8,5% ich dochodów ogółem. Jeszcze większe zróżnicowanie udziału dochodów na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych wystąpiło w powiatach, w których przy średniej wynoszącej także 3,9% wynosiło w zależności od powiatu od 0,7% do 11,9%, natomiast największe zróżnicowanie wystąpiło w gminach, gdzie ich udział wynosił średnio 4,8% lecz w poszczególnych jednostkach stanowił od 0,0% do 18,3% dochodów wykonanych ogółem.

Tabela nr 10. Dochody j.s.t. województwa śląskiego na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych w dochodach ogółem w latach 2020-2021(w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020			2021			Dynamika 2020=100
	Dochody ogółem wykonanie	Dochody na projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych	Udział w % (3:2)	Dochody ogółem wykonanie	Dochody na projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych	Udział w % (6:5)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Województwo samorządowe	1 860 304	577 260	31,0	2 192 085	459 827	21,0	79,7
Powiaty	2 359 749	147 229	6,2	2 438 895	94 456	3,9	64,2
Miasta na prawach powiatu	18 003 499	912 354	5,1	19 429 335	761 656	3,9	83,5
Gminy	11 257 415	533 554	4,7	2 256 465	456 836	3,7	85,6
Ogółem	33 480 967	2 170 397	6,5	36 453 828	1 772 776	4,9	81,7

³ W niniejszym opracowaniu, kwota dochodów i wydatków na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych uwzględnia paragrafy z czwartą cyfrą 1,2,3,4,5,6,7,8 i 9.

Wykonanie wydatków na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych wyniosło 2 670 616 tys. zł, co stanowiło 7,7% wydatków budżetowych ogółem. W porównaniu do 2020 roku wykonanie analizowanych wydatków zmniejszyło się o kwotę 246 715 tys. zł, tj. o 8,5%.

Tabela nr 11. Wydatki j.s.t. województwa śląskiego na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych w wydatkach ogółem w latach 2020-2021 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2020			2021			Dynamika 2020=100 (6:3)
	Wydatki ogółem wykonanie	Wydatki na projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych	Udział w % (3:2)	Wydatki ogółem wykonanie	Wydatki na projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych	Udział w % (6:5)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Województwo samorządowe	1 933 102	729 651	37,8	2 023 185	687 003	34,0	94,2
Powiaty	2 167 396	146 017	6,7	2 306 788	147 876	6,4	101,3
Miasta na prawach powiatu	17 978 108	1 329 915	7,4	18 943 832	1 208 581	6,4	90,9
Gminy	10 832 570	711 748	6,6	11 520 331	627 155	5,4	88,1
Ogółem	32 911 175	2 917 331	8,9	34 794 138	2 670 616	7,7	91,5

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2021 roku wydatki na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych w najwyższej kwocie zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu. Miasta te wykonały wydatki w wysokości 1 208 581 tys. zł, co stanowiło 45,3% ogółu wydatków na zadania realizowane z udziałem środków zagranicznych wszystkich j.s.t. województwa śląskiego. Tak jak w latach ubiegłych, w poszczególnych miastach udział wydatków ze środków zagranicznych w wydatkach ogółem był zróżnicowany i wynosił od 2,1% do 10,1% tych wydatków (średnio 6,4%). Jeszcze większe zróżnicowanie wysokości udziału wydatków ze środków zagranicznych w wydatkach ogółem wystąpiło w powiatach i wyniosło od 2,0% do 14,2% (średnio 6,4%) a największe w gminach, gdzie stanowiło od 0,0% do 29,4% (średnio 5,4%) ich wydatków ogółem.

W 2021 roku, podobnie jak w latach poprzednich, najwyższe kwoty środków przeznaczonych na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków zagranicznych zostały poniesione w dziale 600 – „Transport i łączność” (940 055 tys. zł, co stanowiło 35,2% wydatków) a także w działach 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (502 862 tys. zł, tj. 18,8% wydatków na zadania realizowane z udziałem środków zagranicznych) oraz 801 – „Oświata i wychowanie” (270 377 tys. zł, tj. 10,1% wydatków).

Tabela nr 12. Wydatki j.s.t. województwa śląskiego na programy i projekty realizowane z udziałem środków zagranicznych w latach 2020-2021(w tys. zł).

Symbol	Dział klasyfikacji budżetowej	2020 rok		2021 rok	
		wydatki wykonanie	struktura wykonania (%)	wydatki wykonanie	struktura wykonania (%)
10	Rolnictwo i łowiectwo	153 164	5,25	136 033	5,09
50	Rybołówstwo i rybactwo	860	0,03	442	0,02
100	Górnictwo i kopalnictwo	25	0,00	24	0,00
150	Przetwórstwo przemysłowe	1 590	0,05	3 681	0,14
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię el, gaz i wodę	2 125	0,07	801	0,03
500	Handel	0	0,00	1 032	0,04
600	Transport i łączność	1 328 359	45,53	940 055	35,20
630	Turystyka	25 822	0,89	13 309	0,50
700	Gospodarka mieszkaniowa	122 394	4,20	194 266	7,27
710	Działalność usługowa	26 040	0,89	38 132	1,43
720	Informatyka	531	0,02	5	0,00
730	Nauka	40	0,00	0	0,00
750	Administracja publiczna	102 929	3,53	119 841	4,49
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7 170	0,25	3 431	0,13
801	Oświata i wychowanie	245 882	8,43	270 377	10,12
851	Ochrona zdrowia	62 546	2,14	60 732	2,27
852	Pomoc społeczna	101 644	3,48	86 640	3,24
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	123 427	4,23	88 176	3,30
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	42 247	1,45	76 658	2,87
855	Rodzina	33 282	1,14	14 162	0,53
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	378 654	12,98	502 862	18,83
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	88 076	3,02	59 964	2,25
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	2	0,00	459	0,02
926	Kultura fizyczna	70 522	2,42	59 535	2,23
Ogółem		2 917 331	100,00	2 670 616	100,00